

عنوان مقاله:

بررسی پیوندهای زبانی میان پهلوی اشکانی و نوشته هایی از گویش گرگانی

محل انتشار:

فصلنامه زبان پژوهی، دوره 12، شماره 35 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

آرمان بختیاری - دانشیار گروه فرهنگ زبان های باستانی دانشگاه بوعلی سینا همدان

خلاصه مقاله:

پهلوی اشکانی، یکی از زبان‌های ایرانی است که نوشته های آن در دوره میانه زبان‌های ایرانی از اشکانیان، ساسانیان و پیروان دین مانوی بر جای مانده است. در دوره نو زبان‌های ایرانی، دیگر اثری از این زبان در دست نیست. با این همه، گویش‌های ایرانی نو هر یک به گونه‌ای دنباله یکی از زبان‌های ایرانی در دوره میانه و باستانی زبان‌های ایرانی هستند. پاره‌ای از زبان‌های ایرانی دوره نو را می‌توان دنباله یکی از زبان‌های ثبت شده دوره میانه دانست. برای نمونه، زبان فارسی دنباله فارسی میانه است و یغناپی دنباله سغدی است. پرسش این است که آیا می‌توان گویشی ایرانی در دوره نو را دنباله پهلوی اشکانی دانست این پژوهش بر آن است تا با بررسی نوشته های برجای مانده از فرقه حروفیه که در کتاب واژه نامه گرگانی صادق کیا (Kya, 2012) آمده است، پیوندهای زبانی میان پهلوی اشکانی و گویش گرگانی را از دید واژگانی، واجی و نحوی روشن نماید. برای این کار، واژه‌ها و جمله هایی از پهلوی اشکانی تورفانی و کتیبه ای برگزیده شده و با واژه‌ها و جمله هایی از گویش گرگانی در نوشته های فرقه حروفیه سنجیده شده است. در پایان، این نتیجه به دست آمد که گویش گرگانی یکی از بازمانده‌های زبان ایرانی پهلوی اشکانی بوده که تا دوره تیموری یا پس از آن در گرگان رواج داشته و سپس رو به خاموشی رفته است.

کلمات کلیدی:

پهلوی اشکانی، زبان های ایرانی، گویش گرگانی، فرقه حروفیه، زبان شناسی تاریخی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1043318>

